

שיחה יוצרת ברית

התוך: "נלמים בויתורי" דר' אוריית אלפי

1 שלב החימום

המטרה: לייצר אוירה שעשויה לרכך התנגדויות ולתת תחושה שמדובר בשיחה שאינה מתמקדת בניזופות ותוכחות.

השיטה: 3 שאלות/ הערות המעוררות הסכמה (כלומר שהתשובה עליהם היא "כן")

דוגמא: "חזרת משיעור ספורט?"

2 שלב המיקוד בחיובי

המטרה: יצירת תנאים בסיסים לדיון בבעיות, כשאחד מתנאי הבסיס הוא היכולת של המורה לצאת מעמדה שיפוטית ודיכטומית הממוקדת רק בעיות שיוצר התלמיד

השיטה: ציון היבטים חיוביים ומוצלחים בתפקודו של התלמיד שבזכותם המורה רואה בו פרטנר לברית.

דוגמא: "הזמנתי אותך כי אני רואה בך ילד עם יכולות מאד גבוהות שאפשר לפנות אליו כבוגר"

3 שלב מיקוד בבעיית הילד

המטרה: ללמוד על עולמו הפנימי של הילד

השיטה: סדרה של שאלות מכוונות וממוקדות

דוגמא: האם אתה מגיע לבית הספר בשמחה?

באיזה חלקים של היום בבית הספר אתה מרגיש יותר טוב ובאלו פחות?

מיהם המורים שאתה מסתדר איתם ומי פחות?

ספר לי על רגע בשבוע האחרון שבו היה לך טוב בבית הספר ורגע שבו היה לך פחות טוב?

4 שלב תיאור הבעיות אותן רואה המורה

המטרה: תיאור הבעיות שהמורה חווה במפגש עם הילד. כלומר את אותן התנהגויות של הילד אשר בעיני המורה הן התנהגויות פוגעות, מפריעות או מכשילות.

השיטה: המורה מבהירה לילד: "היה לי חשוב לשמוע את הדברים שאמרת, ועכשיו גם לי חשוב לומר לך מספר דברים לגבי הקשיים שאני רואה".

בחלק הזה לגיטימי ורצוי גם שהמורה תתאר את האופן שבו היא כמורה מרגישה מול ההתנהגויות הללו, לא כדי להפעיל סחיטה רגשית, אלא כדי לסמן לילד שלהתנהגויות שלו יש גם משמעות רגשית עבור המורה.

דוגמא: כאשר אתה צועק ומפריע בכיתה אני מרגישה מתוסכלת מכך שאני לא מצליחה להעביר שיעור שהכנתי וטרחתי, ומכך שכל התלמידים בכיתה לא יכולים ללמוד.

5 שלב גיבוש המסר החינוכי

המטרה: אריגת החלקים בשיחה וגיבוש מסר תוך כדי התייחסות גם לבעיה של התלמיד וגם לבעיה של המורה

השיטה: 4 שלבים

א. הצטרפות לבעיה:

אני שומעת מדברך שיש דברים שמאוד מציקים לך. אני שומעת למשל שאתה מרגיש שלא מבינים אותך, שקשה לך בלימודים, שמשעמם לך. אני שומעת שאתה מרגיש שמאשימים אותך גם בדברים שלא אתה עשית. אתה מספר שכבר ניהלו איתך אלף שיחות ושום דבר לא עזר. עצוב לי לשמוע שכך אתה מרגיש

ב. גשר בין העמדה המצטרפת לעמדה המתעמתת

למרות שאני מבינה את הפתרונות שבחרת אני רוצה לשאול: האם אתה מרוצה מהמקום בו אתה נמצא?

ג. התעמתות

הסברת היטב את הסיבות שהביאו אותך למצב הנוכחי. אבל הפתרונות האלו, שהוויתור דוחף אותך לבחור בהם, מובילים אותך לדרך ללא מוצא. לעוד ועוד ויתור. אם למשל יצאת משיעור שבו היה לך קשה, פתרת באותו רגע את הבעיה, ונראה שהכול כיף וקל. אבל באותו רגע יצרת בעיות חדשות. הרי ככל שאתה נמצא יותר בחוץ, החזרה אל הכיתה הופכת יותר ויותר קשה.

ד. הזמנה למלחמה בויתור

אני רוצה להזמין אותך לתכנן ביחד איתי את המלחמה בויתור. אני מתחייבת להיות לצדך ככל שהדבר אפשרי. אני אעשה את המקסימום כדי להקל עליך. אני יכולה לעזור לך למצוא את דרכי הלימוד המתאימות עבורך, לחשוב יחד איתך על פתרונות למצבים בהם אתה מרגיש כעס או תסכול. אם צריך, אנו יכולים לחשוב יחד איך להיעזר בחברים מהכיתה או גורמי סיוע מחוץ לבית הספר